

BOGAȚII DE IERI ȘI DE AZI

Duminica a 22-a, Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr

Nouă, oamenilor, ne place să trăim nesupărați de necazuri. Dar Dumnezeu are alt punct de vedere. Bogatul din Sfânta Evanghelie avea în jurul lui zeci de lingușitori de tot felul, care trăiau foarte bine de pe urma laudelor lor. Iar Lazăr stătea la poarta aceea înaltă și aștepta să i se dea o firimitură de pâine, dar nimeni nu se îndura să i-o arunce, mai ales bogatul. Când toate ne merg bine, îndestularea și confortul ne închid ermetic pe dinăuntru și nu ne mai pasă de necazurile altora și devenim cumplit de egoiști. Câinii puteau să mănânce resturile de la masa bogatului, căci erau sprinteni, dar Lazăr, bolnav, nu putea. El răbda de foame, nu înjura, nu țipa, nu osânda pe cei care chefuliau cu nepăsare sub ochii lui, nu judeca, așa cum fac unii care, în necazurile lor, îi înjură pe toți. Și pe Dumnezeu Îl înjură: De ce ceilalți au și ei nu au? Lazăr nu osânda pe nimeni, ci aștepta așa, fără pic de revoltă contra cuiva. Iată de ce a fost dus în rai: nu numai pentru sărăcia lui, ci mai ales pentru aceste virtuți ale lui cu totul dumnezeiești. Lazăr nu voia decât să nu moară de foame, atât. Fața lui era istovită de durere, de boală, de foame, dar el tăcea și răbda. Stătea acolo, la poartă, liniștit, resemnat și, desigur, se ruga, altfel n-ar fi putut răbda grozava lui suferință. Nu hulea, nu judeca, nu cârtea. Alții ar fi zis: „Ce-i asta? Eu nu am o fărâmă de pâine, iar la bogat toate curg ca un pârâu și el îi hrănește pe toți lingușitorii aceștia! Unde este dreptatea lui Dumnezeu?”. Dar Lazăr nu zicea nimic din toate acestea, dovadă că în clipa morții este îndată înconjurat de îngeri. Dacă ar fi hulit, n-ar fi avut parte de o așa de mare cinste. Desfătările îl fac pe om crud și împietrit. De aceea, nu trebuie să-i ferim întotdeauna pe cei bogați, tocmai din cauza acestei dări de seamă cumplite în fața lui Dumnezeu. Fiind nemilostivi, ei sunt ca niște hoți: fură și ascund dreptul săracilor. Hoții mai pot scăpa din mâna oamenilor, dar din Mâna lui Dumnezeu nimeni nu poate scăpa. Plăcerea durează un timp foarte scurt, iar pe urmă vine o veșnicie de chin.

Bogatul doarme pe pat luxos, moale și altcineva moare de frig într-un culcuș de paie și pe el nu-l mustră conștiința! De când Hristos a zis această pildă, au trecut mai bine de două mii de ani. Dar Lazării continuă să existe și astăzi în această lume a nedreptății și a nemilostivirii. Câți nu mor zilnic în toată lumea de foame! Câți bolnavi rămân pe dinafara spitalelor, fără medici și medicamente! Câți n-au fost aruncați afară din casele lor și câți n-au fost părăsiți de copiii nemilostivi! Cei care au bani și trăiesc ca bogatul cel nemilostiv din Evanghelie, să se oprească puțin din chefurile lor și să se gândească la cei ca Lazăr. Să se îndure de ei și să-i ajute. Să nu uite că pe cel neîndurat, Domnul Iisus Hristos îl va osândi.

Familia - reper pentru prezent și viitor

În planul lui Dumnezeu, căsătoria apare ca temelie a vieții de familie. Planul divin al conviețuirii dintre un bărbat și o femeie este de o simplitate profundă, iar redescoperirea și trăirea lui, fără modificări sau adaptări, sunt de importanță vitală pentru supraviețuirea familiei zilelor noastre. Familia formată dintr-un bărbat și o femeie, care devin părinți prin nașterea de copii, reprezintă fundamentul și principiul vital al dăinuirii societății. Istoria umanității, istoria mântuirii omului trece prin familie. Ea are la bază dragostea dintre bărbat și femeie, creați după chipul lui Dumnezeu, care prin căsătorie se completează reciproc și dau naștere la copii. Căsătoria nu mai este privită și înțeleasă astăzi ca taină, ca sacrament al iubirii, ceea ce este în realitate. Dimpotrivă, atunci când drepturile omului sunt transformate într-o chestiune de preferințe individuale, se subestimează importanța unei identități comune unde fiecare persoană este membru al unei comunități. Valorile și normele morale dintotdeauna urmăresc să orienteze și să conducă acțiunile oamenilor. Dacă adoptăm o atitudine obiectivă, atunci rămânem pe calea care duce la viață. Astăzi este tot mai dificil să vorbești despre valori pentru că ești întâmpinat fie cu adversitate, fie, în cel mai bun caz, cu un zâmbet concesiv. Dar este oare posibil să îți trăiești viața fără a avea puncte ferme de referință, sau având repere golite de semnificație? În acest caz, cum reușim să ne definim opțiunile și comportamentul, sau cum putem justifica și exprima o judecată? A ține seamă de valori nu e un moft, ci implică descoperirea unui orizont de semnificații după care te ghidezi în viață. Familia slujește vieții, ea transmite credința și valorile autentice, iar părinții sunt primii propovăduitori ai acestora în fața copiilor lor. De la prima până la ultima pagină, Sfânta Scriptură exprimă analogia familiei cu raportul dintre Dumnezeu și oameni. Domnul îi oferă omului o uniune de dragoste și îi pune înaintea ochilor relația de dragoste prin căsătorie între bărbat și femeie: „După cum se bucură mirele de mireasă, așa se va bucura de tine Dumnezeul tău” (Isaia 62, 5). În Noul Testament, centrul învățaturii creștine nu îl constituie păcatele oamenilor, ci vocația persoanei de a ajunge la sfințenie, care poate fi materializată prin căsătoria bărbatului cu femeia, dacă unul se supune celuilalt în venerația comună față de Hristos. Sfântul apostol Pavel scrie în Epistola către Efeseni despre taina adâncă a căsătoriei ca analogie cu taina lui Hristos și a Bisericii. Această dragoste este desființată de păcat, iar în altă epistolă, Sfântul apostol Pavel ne prezintă catalogul viciilor care împiedică accesul la Împărăția lui Dumnezeu: „Nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu”. 1 Corinteni 6, 9.

SFÂNTUL, STÂLPUL IUBIRII

Trăim o vreme a devalorizărilor. Cuvintele, altădată rostite cu putere, în gura noastră sunt aproape lipsite de orice substanță. Dacă Sfântului Apostol Pavel i s-au revelat, în al treilea cer, cuvinte de o asemenea însemnătate și putere încât oamenilor nu li se cade a le rosti, în vremea noastră parcă a dispărut orice sfială față de ele. Chiar având proprietatea sensului lor, totuși rostim cuvinte mari nepermis de des, ceea ce face ca ele să-și piardă mult din putere. Un exemplu este cuvântul **iubire**, pe care prea des îl rostim astăzi, și prea rar încercăm să-i trăim înțelesul. Căci într-adevăr, cine nu trăiește cuvintele, le rostește doar moarte. Au fost și sunt totuși oameni printre noi, de-ai noștri, care au vorbit puțin, dar ale căror cuvinte au atâta putere, încât pot învia un suflet pierdut. Îi numim **sfinți**, pentru că așa și sunt, fiindcă printre altele s-au străduit până la sânge să trăiască înțelesul cuvântului iubire. Sfântul nu este omul jumătăților de măsură. El este conștient de diferența dintre iubire și iluzia autoprovocată a contrariului ei, a egoismului. El știe că starea euforică a împlinirii plăcerilor ni se prezintă ca un paradis, dar de fapt împiedică cel mai mult în a ajunge la Dumnezeu, în Care se află cu adevărat Raiul. Sfântul se nevoiește și primește de la Dumnezeu puterea de a se nevoi și mai mult, și anume tocmai împotriva ispitei de a urma acel drum alunecos al împlinirii ispitelor lumești. El se luptă în fiecare ceas cu sinele său, căutând și reușind să-l ridice din mrejele egoismului spre înălțimile curate ale jertfei, unde se întâlnește cu iubirea. Așa ajunge la o înălțime unde iubirea este neatinsă de orice amestec lumesc, iar asta i se citește în ochi. În toate împrejurările vieții, sfântul este mereu plin de o bucurie interioară de nedescris. Viața și iubirea ajung să se întrepătrundă, viața adevărată este întreținută prin dragoste. Ca și privirea, cuvintele sfântului sunt pline de putere, fiindcă el le-a trăit înțelesul, precum cuvintele închinare iubirii de către Sfântul Apostol Pavel, cuvinte zguduitoare, de foc. Sfântul este un stâlp al iubirii în mijlocul unei învălmășeli de confuzie, de eroare. El stă drept în șuvoiul vremurilor, dând puterea celor care-l văd și ascultă să se facă și ei asemenea lui, dacă vor. Trebuie doar să înțelegem că, prin consolidarea propriului egoism, prin goana noastră după plăceri, nu vom ajunge niciodată unde credem, și atunci, prin rugăciunile sfinților care aduc asupra noastră puterea lui Dumnezeu, vom putea începe să trăim cu adevărat. Să știm nu numai ce înseamnă cuvântul iubire, ci să și iubim. „*Fiți sfinți, pentru că Eu sunt Sfânt*” (1 Petru 1, 16).

Parastasul modern

Pentru unii, parastasul
E o slujbă de iertare,
Căci în viață răposatul
A greșit, ca fiecare.

Însă pentru mulți din semenii
E comemorare doar
Și-un prilej pentru rudenii
Să se întâlnească, iar.

De aceea uneori,
După ce se înfierbântă,

O fac lată, până-n zori,
Și pun muzica de cântă.

Binecuvântarea de a fi bătrân

Dacă analizăm terminologia cuvântului bătrân (*patriarh, conducător*) întâlnit în Sfânta Scriptură, vom vedea că se referă la un bărbat matur și înțelept. Nu se referă doar la vârsta înaintată a persoanei deși nu o exclude și în multe situații o presupune. „Presbites” înseamnă om bătrân, iar „presbiteros” înseamnă om mai în vârstă. Bătrânii erau conducătorii înțelepți ai neamului, conducătorii bisericii. Există o greșită mentalitate, conform căreia persoanele în vârstă nu mai au de spus prea mult societății. Pe de o parte sunt persoanele mai tinere care consideră că bătrânii trebuie să iasă din implicarea lor socială. Pe de o altă parte sunt persoanele bătrâne care nu se mai vad în stare pentru o implicare în viața societății. Dar ce spune Sfânta Scriptură despre bătrâni? În Vechiul Testament, bătrânii aveau un rol decisiv în mersul societății. Bătrânii participau în conducere (Numeri 11, 16-17) și îi sfătuiau pe regi (1 Regi 12, 6-8). Bătrânii judecau pricinile de neînțelegere din popor (Deuteronom 22, 13-19) și erau martori în probleme legale (Rut 4, 2-11). Îndeplineau ritualuri religioase (Ieșire 12, 21) și reprezentau semințiile (1 Regi 8, 1-3). Bătrânii ajutau la educarea poporului (Ieșire 19, 7-8): „*Tinerii înaintea bătrânilor să aibă ochi și nu gură*”. Atitudinea Bisericii față de bătrâni se referă la cinstită, respect, ascultare și iubire.

Cinstește-i pe bătrâni: „*Înaintea celui cărunț să te scoli, să cinstești fața bătrânului și să te temi de Domnul Dumnezeuul tău. Eu sunt Domnul Dumnezeuul vostru*” (Levitic 19, 32).

Ascultă-i pe bătrâni: „*Oare nu la bătrâni sălășluiește înțelepciunea și priceperea nu merge mână în mână cu vârsta înaintată?*” (Iov 12, 12).

Încununază-i pe bătrâni: „*Cununa bătrânilor sunt nepoții, iar mărirea fiilor sunt părinții lor*” (Pildele lui Solomon 17, 6).

Iubește-i pe bătrâni: „*Pe cel bătrân să nu-l înfrunți, ci să-l îndemni ca pe un părinte...; pe femeile bătrâne îndeamnă-le ca pe niște mame...; pe văduve cinstește-le, dar pe cele cu adevărat văduve*” (1 Timotei 5, 1-3). Atitudinea lui Dumnezeu față de bătrâni se referă la binecuvântare, belșug și ocrotire.

Dumnezeu îi binecuvântează pe bătrâni cu roade: „*Răsădiți fiind în casa Domnului, în curțile Dumnezeului nostru vor înflori. Încă întru bătrânețe unse se vor înmulți și bine viețuind vor fi, ca să vestească Drept este Domnul Dumnezeuul nostru și nu este nedreptate întru Dânsul*” (Psalm 91, 13-14).

Dumnezeu îi binecuvântează pe bătrâni cu ocrotirea Sa: „*Ascultați voi, cei din casa lui Iacov și toți cei care ați mai rămas din casa lui Israel, pe care v-am purtat din sânul maicii voastre, de care am avut grijă de la nașterea voastră. Până la bătrânețea voastră Eu sunt Același, până la adâncile voastre căruntele Eu vă voi ocroti. Precum am făcut în trecut, Mă leg înaintea voastră că vă voi ocroti și vă voi izbăvi și în viitor*” (Isaia 46, 3-4). Ce atitudine avem față de îmbătrânirea noastră? Una de deznădejde, disperare? Sau una în care înțelegem ca acesta este mersul normal al vieții noastre? Cu ajutorul lui Dumnezeu, trebuie să trăim frumos prin toate etapele vieții noastre așteptând întâlnirea și petrecerea veșniciei cu Creatorul nostru. Ce atitudine avem față de persoanele bătrâne? Una duhovnicească. Toți oamenii sunt copii, însă nu toți oamenii ajung să fie bătrâni. Este un privilegiu să fi bătrân, o binecuvântare!

Proverb: *Mulți consideră bătrânețea un fel de boală de care nu scapă nimeni. Adevărul este acesta: tinerețea e o boală din care ne revenim de îndată ce ajungem la bătrânețe.*

